

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Dato: 15.01.2010

Vår ref.: 09-8625 LPA/BB
Deres ref.: 200905712-/FH

Høring om oppfølging av avtale om tjenstepensjon og AFP i offentlig sektor

FNO ble etablert 01.01.2010 av Sparebankforeningen og Finansnæringens Hovedorganisasjon. Mesteparten av virksomheten til de to organisasjonene er overført til FNO. FNO representerer i praksis hele finansnæringen i Norge.

FNO viser til departementets brev av 20.11.2009.

FNO mener det er viktig at departementet snart kommer med forslag til regler for årskullene etter 1953-kullet, slik at pensjonsinnretningen kan beregne korrekte premier og forsikringsmessige avsetninger. Dersom det er et mål å oppfordre til økt arbeidsinnsats blant medlemmene i en offentlig tjenstepensjonsordning etter fylte 67 år, bør det være bedre harmoni mellom reglene om samordning av folketrygd og tjenstepensjon ved uttak av pensjon før og etter fylte 67 år. Endelig mener vi at offentlig tjenstepensjon ikke bør samordnes med AFP fra privat sektor før forholdet er nærmere utredet.

Generelle kommentarer

Høringen er en oppfølging av avtale om offentlig tjenstepensjon og AFP i offentlig sektor. FNO vil ikke kommentere selve avtalen.

I høringsnotatet punkt 1.1 går det fram at Administrasjonsdepartementets forslag bare gjelder for alderskullene 1943 til og med 1953, med unntak av endret pensjonsregulering som skal gjelde for alle. En slik løsning forenkler implementeringen av regelverket hos pensjonsleverandørene i denne omgang.

Fra et forsikringsmessig synspunkt er det likevel en utfordring at det ikke er fastsatt regler for dem som er født i 1954 og senere. En stor andel av de premiene som årlig kreves inn og de forsikringsmessige avsetningene som foretas, gjelder for disse personene (årskullene). Så lenge regler for disse årskullene ikke er fastsatt, har ikke pensjonsleverandørene noe utgangspunkt for å fastsette hvilke pensjonsbeløp som skal forsikres gjennom årlig premie og hvilke premiereserver som skal avsettes. For å unngå ulikheter på dette punktet er selskapene avhengig av at det utarbeides en forpliktende norm for hvordan dette skal gjøres, og FNO vil ta initiativ til utarbeidelse av en slik norm. Ettersom dette også er bestemmende for beregning av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for regnskapsformål, må en norm også forankres i KRD (for kommuneregnskap) og i Norsk Regnskapsstiftelse (for de som følger regnskapsloven).

FNO ber om at Administrasjonsdepartementet snarlig kommer med regelverk også for personer født etter 1953, slik at pensjonsleverandørene kan beregne korrekte premier og avsetninger. FNO vil på sin side ta initiativ til at det igangsettes et arbeide med å utarbeide en forpliktende norm for fastsetting av premier og premiereserver for årskullene født etter 1953.

Avslutningsvis under dette punktet vil vi nevne at de endringene som er foreslått i høringsnotatet, sannsynligvis vil føre til en rekke spørsmål fra medlemmene i pensjonsordningene. Vi vil i den sammenheng vise til samarbeidet om informasjon til de som har rettigheter i folketrygden som er satt i gang blant annet mellom NAV, FNO, Statens Pensjonskasse, Pensjonskasseforeningen og det nye felleskontoret for AFP i privat sektor (i dag Felleskontoret for LO/NHO-ordningene). I dette arbeidet må det også tas høyde for denne type spørsmål.

Uttak av tjenstepensjon etter 67 år – kompensasjon for levealdersjustering

Den foreslåtte løsningen medfører en ulikhet i samordningen ved uttak før og etter 67 år. Dette skyldes at det skal benyttes samme forholdstall for tjenstepensjonen og samordningsfradraget ved uttak før fylte 67 år, men ikke nødvendigvis ved uttak etter fylte 67 år (forholdstallet for tjenstepensjonen skal ikke være lavere enn 1, mens forholdstallet for samordningsfradraget skal være det faktiske også om det er lavere enn 1). Dermed vil det finnes tilfeller der den eneste effekten av opptjening ut over 67 år bare er at samordningsfradraget øker (tjenstepensjonen blir ofte uendret av meropptjeningen). Gevinsten av arbeidstakerens meropptjening er det da arbeidsgiveren som får ved lavere utbetaling av tjenstepensjon.

FNO er klar over at denne effekten allerede ligger inne i dagens bruttosystem, men den gir ingen stimulans til videre arbeid for arbeidstakeren. I den grad det er ønskelig å gjøre noe med dette, mener FNO en nærliggende løsning er å innføre den samme begrensningen på samordningsfradraget som for bruttopensjonen. En annen løsning er å benytte samordningstidspunkt ved 67 år for alle uansett pensjoneringstidspunkt. FNO gjør her oppmerksom på at det i privat sektor fins løsninger som stimulerer til å fortsette i arbeid ut over pensjonsalderen, blant annet ved omregning av pensjon ved utsatt pensjonering.

Ut over dette støtter FNO forslaget om en videreføring av muligheten til å stå/gjeninntre i stilling i stilling, for å kunne kompensere for levealdersjusteringen. Det er viktig at det innen kort tid blir utarbeidet forskrift med detaljerte regler for hvordan en skal gjøre fradrag i allerede utbetalt pensjon, når ny pensjon beregnes dersom regelen skal kunne være i kraft fra 01.01.2011.

Individuell garanti

Innføringen av garantitillegget har ikke stor effekt for årskullene 1943 til og med 1953. Hvis tillegget helt eller delvis blir opprettholdt for de årskullene som etter avtalen ikke er omfattet av den individuelle garantien (personer født i 1959 og senere), kan dette medføre en vesentlig kostnadsøkning for de arbeidsgiverne som har en offentlig tjenstepensjonsordning.

FNO støtter at garantien også skal gjelde ved kortere opptjening enn 30 år og for personer som har gått av med AFP eller alderspensjon etter særaldersgrense. Videre støtter vi at garantien skal gjelde medlemmer med oppsatt pensjonsrett og stå i forhold til oppnådd tjenestetidsbrøk. Det er dog viktig at det innen kort tid fastsettes detaljerte regler for hvordan garantien skal fastsettes i slike tilfeller.

Samordning av offentlig tjenstepensjon med AFP i privat sektor

Dersom ikke samordningen blir videreført for 1954-kullet og senere, vil en person med (full) offentlig tjenstepensjon, samordningsfordeler og AFP på toppen av dette, kunne oppnå svært gode samlede ytelser. Samtidig tyder beregninger på at samordningen kan bli svært streng for personer med små oppsatte alderspensjonsytelser.

Det legges i høringen opp til at offentlig tjenstepensjon skal samordnes med privat AFP. Ettersom NAV har de nødvendige data, er ønskelig at NAV også gir opplysninger om eventuell AFP fra privat sektor i de samordningsdata som leveres til tjenstepensjonsleverandørene.

FNO mener det ikke bør innføres en eventuell samordning av offentlig tjenstepensjon med AFP fra privat sektor før forholdet er nærmere utredet. FNO ber om at NAV gir opplysninger om eventuell AFP fra privat sektor i de samordningsdata som leveres til tjenstepensjonsleverandørene.

Forholdet mellom uttak av privat og offentlig AFP

I forslaget til ny AFP-tilskottslov er det foreslått at AFP i privat sektor ikke kan ytes til personer som har mottatt statlig eller kommunal AFP. Tilsvarende foreslås i høringsnotatet at en ikke bør kunne motta AFP i offentlig sektor dersom en allerede har mottatt AFP i privat sektor. I avtalen fra lønnsoppgjøret står det at dagens AFP i offentlig sektor videreføres med nødvendige tilpasninger. FNO reiser spørsmål ved om den foreslåtte løsningen er rimelig når ytelsen i offentlig sektor er tidsbegrenset og ytelsen i privat sektor er livsvarig, og i situasjoner der arbeidstakeren arbeider delvis i privat og delvis i offentlig sektor.

Regulering av uføre- og etterlattepensjon

FNO slutter seg til forslaget om at uføre- og etterlattepensjonene fra offentlige tjenstepensjonsordningen skal reguleres med lønnsvekst fram til fylte 67 år, og deretter som pensjon under utbetaling (lønnsvekst fratrukket 0,75-prosent).

Overgang fra uførepensjon til alderspensjon

Høringsnotatet beskriver to mulige løsninger for å unngå at de foreslåtte reglene skal føre til at samtlige uførepensjonister med aldersgrense 70 år automatisk vil få kompensert for levealdersjusteringen.

FNO mener det er vanskelig å mene noe om kompensasjon for levealdersjustering for uføre før tidspunktet for overgang fra uførepensjon til alderspensjon er avklart i folketrygden.

Økonomiske og administrative konsekvenser

For å kunne gjøre de nødvendige beregninger for samordning, er leverandørene av offentlig tjenstepensjon avhengig av oppdaterte dataleveranser fra NAV i god tid før oppstart av drift i henhold til nytt regelverk. Det er viktig med tidlig og tydelig informasjon om planer for og fremdrift i etableringen endrede dataleveranser. Det er viktig at alle aktørene i markedet gis like muligheter til å komme i drift med tilpassede løsninger til riktig tid.

FNO mener det er viktig med tydelig informasjon fra NAV om planer for fremdrift i etableringen endrede dataleveranser så raskt som mulig.

Høringsnotatet punkt 9.2 – utkast til endring i SPK-loven § 24 sjuende ledd

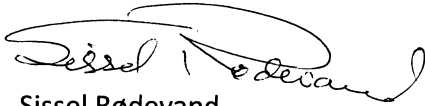
I den nevnte leddet foreslås det at når "et medlem fratrer stillingen delvis, skal forholdstallet på dette tidspunktet legges til grunn for alderspensjonen for den fratradte stillingsdelen. Når medlemmet fratrer stillingen helt, skal forholdstallet på dette tidspunktet legges til grunn for alderspensjonen for den resterende stillingsdelen."

Som en følge av de kommunale ordningenes tilslutning til Overføringsavtalen, vil det bli inntatt en tilsvarende bestemmelse i regelverket til de kommunale tjenstepensjonsordningene. FNO mener den foreslåtte bestemmelsen kan bli administrativt komplisert å håndtere. Vi viser her til at for en person som trapper sin yrkesdeltakelse ned over en periode på for eksempel 5 år, vil pensjonsleverandøren måtte ta hensyn til 5 ulike forholdstall når vedkommendes pensjon skal beregnes. FNO ber derfor om en begrensning av mulig fleksibilitet ved endring av stillingsgrad før hundre prosent uttak. Det bør maksimalt opereres med to pensjonsløp; en aktiv opptjening og en pensjonsdel. Det vil si at det ved endring av delvis uttak skal benytte det aktuelle forholdstallet på omregningstidspunktet ved fastsettelse av ny alderspensjon.

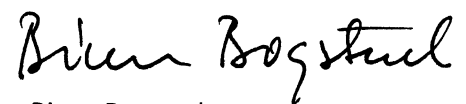
FNO mener det må innføres en begrensning av mulig fleksibilitet ved endring av stillingsgrad før hundre prosent uttak.

FNO er kjent med at vårt medlem KLP har avgitt egen uttalelse i denne saken, der de kommer med utdypende kommentarer på enkelte punkter.

Med vennlig hilsen
Finansnæringens Fellesorganisasjon
Livsforsikrings- og pensjonsavdelingen

Sissel Rødevand
Direktør

Biørn Bogstad
Ass. fagdirektør